



بیمه باربری

بیمه حمل و نقل کالا یا بیمه های باربری بیمه ای است که بموجب آن بیمه گر در مقابل حق بیمه ای که از بیمه گذار دریافت می کند متعهد می شود چنانچه در جریان حمل کالا از نقطه ای به نقطه دیگر در نتیجه وقوع خطرهای موضوع بیمه ، کالا تلف شده و یا دچار خسارت شود و یا بیمه گذار هزینه هائی در رابطه با این خطرات متحمل شود زیان وارده را جبران نماید .

انواع بیمه های باربری

الف- بیمه های باربری وصادراتی

ب- بیمه های باربری صادراتی

ج- بیمه های باربری داخلی

الف) بیمه های باربری وصادراتی :

کالاهایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی از کشورهای خارجی خریداری می گردند که به صورت خریدهای براتی ، بدون انتقال ارز و یا از طریق اعتبارات اسنادی انجام می گیرد و با توجه به تبصره ب ماده ۷۰ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری ابتیاع این نوع بیمه نامه برای واردکنندگان اجباری می باشد.

ب) بیمه های باربری صادراتی

کالاهایی که از ایران به مقصد کشورهای خارجی حمل می گردند نیاز به بیمه نامه صادراتی دارند.

ج) بیمه های باربری داخلی

بیمه نامه باربری داخلی بابت محمولاتی صادر می شود که از یک یا چند مبداء در داخل کشور به سایر مقاصد کشور حمل گردد. بنابراین مبدا و مقصد این نوع بیمه نامه در داخل کشور قرار دارد

در بیمه نامه های باربری داخلی خطرات تحت پوشش به دو دسته خطرات اصلی و اضافی تقسیم می شود که به شرح ذیل می باشد :

۱ - خطرات اصلی

این خطرات از آن جهت اصلی نامیده می شوند که ارتباطی به ماهیت مورد بیمه ندارد و تواتر آنها بیشتر از سایر خطرات مرتبط با کالاهای خاص می باشد این خطرات عبارتند از: آتش سوزی و حادثه وسیله نقلیه شامل تصادف، واژگون شدن و پرت شدن وسیله نقلیه.

۲ - خطرات اضافی

این گروه از خطرات متنوع بوده و بیشتر مرتبط با نوع کالا می باشد که با درخواست بیمه گذار و پرداخت حق بیمه اضافی می توان آنها را پوشش داد . خطرات رایج اضافی عبارتند از :

- برخورد جسم خارجی با مورد بیمه

- پرت شدن محموله از روی وسیله نقلیه ؛ مشروط بر اینکه کالای خسارت دیده به رویت بیمه گر رسیده باشد .

- بارگیری و تخلیه مورد بیمه

- سرقت کلی محموله همراه با وسیله نقلیه با فرانشیز ۲۰ درصد ارزش محموله

انواع پوشش های بیمه باربری صادراتی و وارداتی

الف- پوشش Total Loss

ب- مجموعه شرایط C

ج- مجموعه شرایط B

د- مجموعه شرایط A

الف) پوشش Total Loss :

این نوع بیمه نامه در قدیم به عنوان بیمه نامه های تشریفاتی و گمرکی نیز نامیده می شد چرا که معمولاً محمولاتی که تا گمرک بدون بیمه نامه حمل شده است و یا از بیمه نامه ای که توسط شرکت های بیمه خارجی صادر شده بود استفاده گردیده است ، با توجه به ماده ۷۰ قانون تأسیس بیمه و بیمه گری و لزوم داشتن بیمه نامه ایرانی برای ترخیص کالا به همین جهت معمولاً صاحبان کالا از این نوع بیمه نامه اکتیاع می نمایند تا به دلیل پائین تر بودن نرخ حق بیمه و به علت دارا بودن حداقل پوشش بیمه ای ، هزینه کمتری را متحمل شوند.

"در این حالت کالای مورد بیمه فقط در اثر از بین رفتن کل محموله در یک مرحله و در نتیجه آتش سوزی تحت پوشش می باشد ."

ب) مجموعه شرایط C:

خطرات تحت پوشش در مجموعه شرایط بیمه گران کالا با کلوز C عبارتست از :

آتش سوزی یا انفجار

به گل نشستن ، زمین گیر شدن ، برخورد با کف دریا ، غرق شدن یا واژگون شدن کشتی یا شناور

واژگون شدن یا از راه یا از خط خارج شدن وسیله حمل زمینی

تصادم یا برخورد کشتی ، شناور یا هر وسیله حمل دیگر با هر جسم خارجی به غیر از آب

تخلیه کالا در بندر اضطراری

فدا کردن کالا در جریان زیان همگانی

به دریا انداختن کالا برای سبک سازی

خسارت همگانی

مسئولیت مشترک در تصادم

علاوه بر خطرات فوق اشاره در کلوز C ، می توان با دریافت حق بیمه اضافی خطر عدم تحویل یک بسته کامل کالا طبق کلوز عدم تحویل انستیتو بیمه گران لندن را تحت پوشش قرار گیرد، این بیمه نامه با توجه به خطرات محدود خود جزء بیمه نامه های ارزان قیمت محسوب می گردد که معمولاً فقط برای برخی کالاها که احتمال خسارت های جزئی آنها کمتر است به کار می رود .

ج) مجموعه شرایط B:

خطرات تحت پوشش در مجموعه شرایط بیمه گران کالا با کلوز B عبارتست از :

تمامی خطرات ذکر شده در مجموعه شرایط C

زلزله ، آتشفشان یا صاعقه

به دریا افتادن کالا از روی عرشه کشتی

ورود آب دریا، دریاچه، رودخانه به کشتی، شناور، محفظه کالا، کانتینر یا محل انبار
تلف کلی هر بسته در کشتی یا شناور و یا تلف کلی هر بسته به علت افتادن در هنگام بارگیری و یا تخلیه کشتی یا شناور

فرانشیز یا سهم بیمه گذار از خسارت :

در مجموعه شرایط B به علت پوشش خطرات اضافی در ایران ۳٪ ارزش هر بسته خسارت دیده تحت عنوان فرانشیز به عهده بیمه گذار می باشد
(د) مجموعه شرایط A:

در مجموعه شرایط بیمه گران کالا با کلوز A تمامی خطرات به جز موارد ذیل (استثنا شده در مجموعه شرایط مذکور) تحت پوشش قرار میگیرد.

• تلف شدن، آسیب دیدن یا هزینه قابل انتساب به سوء عمل ارادی بیمه گذار

• نشست و ریزش عادی، کسری عادی وزن با حجم و یا فرسودگی عادی مورد بیمه

• تلف شدن، آسیب یا هزینه ناشی از کافی نبودن یا نامناسب بودن بسته بندی یا آماده سازی کالای مورد بیمه

• تلف شدن، آسیب دیدن یا هزینه به علت عیب ذاتی یا ماهیت کالای مورد بیمه

• تلف شدن، آسیب دیدن یا هزینه ای که علت آن تأخیر باشد، حتی اگر این تأخیر ناشی از خطرات بیمه شده باشد

• تلف شدن، آسیب دیدن یا هزینه ناشی از اعسار یا ورشکستگی مالکان، مدیران، اجاره کنندگان یا گردانندگان کشتی

• تلف شدن، آسیب دیدن یا هزینه ای ناشی از کاربرد هر نوع سلاح یا وسیله ای که با انرژی اتمی یا شکست هسته ای یا واکنش مشابه دیگر یا نیرو یا ماده رادیو اکتیو باشد

• عدم قابلیت دریانوردی کشتی یا شناور یا نامناسب بودن کشتی یا شناور برای حمل ایمن کالای مورد بیمه

• جنگ، جنگ داخلی، انقلاب، شورش، قیام و یا زد و خورد های داخلی ناشی از این امور

• توقیف، ضبط، مصادره، تصرف یا اثرات ناشی از این امور یا اثرات ناشی از اقدام به شروع آنها

• اعتصاب، تعطیل محل کار، درگیریهای کارگری، آشوبها و یا اغتشاشات داخلی

• هرگونه عمل تروریستی

استثنائات شرایط سه گانه A, B, C:

در هر سه کلوز A, B, C استثنائات مندرج در بندهای ۴, ۵, ۶ و ۷ یکسان می باشند به جز "آسیب عمدی یا تخریب عمدی کالای مورد بیمه یا قسمتی از آن توأم با سوءنیت از طرف هر کس به غیر از بیمه گذار" که در شرایط A پوشش دارد.

- شروع و خاتمه تعهدات بیمه گر:

• بیمه نامه های باربری بین المللی:

مدت اعتبار بیمه نامه های A, B و C یکسان بوده و به منظور مطالعه دقیق تر مدت اعتبار آنها به بند ۸ هر یک از مجموعه شرایط های سه گانه و بند ۵ از ماده ۲ شرایط عمومی بیمه باربری (آیین نامه شماره ۷۹ مصوب شورای عالی بیمه) رجوع شود.

مدت های یاد شده در کلوز و شرایط عمومی را می توان قبل از انقضای آن با پرداخت حق بیمه اضافی با صدور الحاقیه تمدید، افزایش داد..

• بیمه نامه های داخلی: این بیمه از زمانیکه وسیله نقلیه حامل کالا انبار یا محل نگهداری مذکور در این بیمه نامه را به منظور شروع حمل ترك می نماید، آغاز و در طول جریان و مسیر عادی حمل ادامه می یابد و به محض رسیدن وسیله حمل به مقصد مندرج در این بیمه نامه خاتمه می یابد.

• مدت اعتبار بیمه نامه ها :

در صورتیکه تا قبل از انقضای تاریخ مدت اعتبار بیمه نامه ، طبق ماده ۱۵ از شرایط عمومی بیمه باربری (وارداتی و صادراتی) تمام یا بخشی از محموله حمل نشده باشد بیمه گذار پیش از انقضای مدت بیمه نامه می بایستی درخواست تمدید بیمه نامه را به بیمه گر ارائه تا الحاقیه مربوطه صادر گردد.

شرط طبقه بندی کشتی ها :

باتوجه به ماده ۳ شرایط عمومی بیمه باربری حمل دریایی کالای مورد بیمه باید به وسیله کشتی طبقه بندی شده انجام شود. در غیر این صورت ، بیمه گذار موظف است مشخصات کشتی و یا شناورهاب موردنظر را قبل از شروع حمل به بیمه گر اعلام و موافقت او را اخذ نماید . چنانچه حمل کالای مورد بیمه با کشتی طبقه بندی نشده بدون اطلاع بیمه گذار انجام شده باشد بیمه گذار موظف است بلافاصله پس از اطلاع ، مراتب را به بیمه گر اعلام و شرایط اضافه نرخ مربوط به حمل کالای مورد بیمه با کشتی طبقه بندی نشده را قبول کند.

بیمه ارزش اضافی:

باتوجه به ماده ۵ شرایط عمومی بیمه باربری چنانچه بین بیمه گر و بیمه گذار توافق نشده باشد قیمت کالای مورد بیمه ، معادل مجموع قیمت خرید کالا، هزینه حمل و سایر هزینه های متعارف خواهد بود.

بیمه گر می تواند در صورت تقاضای بیمه گذار ، با دریافت حق بیمه متعلقه خسارت عدم النفع مربوط به این بیمه نامه را به مقدار مورد توافق (حداکثر به میزان ۱۰ درصد قیمت کالای مورد بیمه مندرج در این ماده) بیمه نماید.

موارد مشمول اضافه نرخها :

۱- حمل کالا با کشتی غیر طبقه بندی

۲- حمل کالا با موتور لنج ، دوبه ، بارج ، لندینگ کرافت

۳- در صورتی که تمام یا بخشی از مورد بیمه بر روی عرشه کشتی حمل گردد و بر همین اساس بارنامه بصورت حمل روی عرشه صادر شده باشد ، مسئولیت بیمه گر در قبال تلف یا آسیب وارده به آن قسمت از مورد بیمه مادامی که بر روی عرشه کشتی قرار گرفته است محدود به خطرات مندرج در کلوز ۱ می باشد مگر اینکه بطور صریح در ازاء حق بیمه اضافی (در صورت درخواست بیمه گر) توافق دیگری شده باشد. در مورد کالاهایی که در کانتینر فلزی تمام بسته قرار گرفته باشند یا شرایط آنها به گونه ای بوده که در عرف کشتیرانی این گونه حمل را مجاز تلقی نماید از این شرط مستثنی می باشند.

۴- در صورتیکه سن کشتی بالاتر از سن مقرر در کلوز باشد می بایست طبق جدول اضافه نرخ ، حق بیمه مربوطه اخذ گردد